

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, 1/2 an 5 cor., 1/4 an 10 cor., 1 an 20 cor.
Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 2 cor. 40 bani, 1/2 an 7 cor., 1/4 an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1/4 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oră 12 bani
a treia-oră 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15.

Se prenumără la poște și librării.

În România

abonamentele se fac la Agenția de Publicitate Carol
Schulder București, strada Șelar, 10.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se însoapă.

Numeri singuratici la 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Tipografia”, societate pe acțiuni. — În Alba-Iulia la librăria Weiss
Bernat „la loterie”.

Rolul Maghiarilor în Orient.

II.

Am făcut în articolul precedent unele constatări nu pentru a capacita pe Maghiari, ci mai ales spre a face opinia publică românească să înțeleagă, că noi ca parte întregitoare a elementului românesc în Orient altă misiune avem și nu aceea de a ne căuta idealul nostru numai în legea de naționalitate.

Lupta finală ce se va da între Maghiari și Români nu se va da pe chestia legii de naționalitate, ci pe chestia logică și naturală care dintr-o parte a două neamuri își va găsi asigurarea mai mult superioritate și valoarea reală în Orient.

Toate luptele ce le-am dat până acum pe diferite chestii pe cum și lupta ce avem să dăm pe chestia „autonomiei Transilvaniei și succesele a autonomiei naționale” sunt numai lupte pregătitoare pentru lupta finală.

Luptele ce va trebui să le purtăm de aci înainte cu Maghiarii vor fi lupte cari nu se vor mai învârti în cadrul știut al luptelor de partid, ci vor lua extensiuni tot mai mari de lupte de rasă.

Toate semnele ne arată că stăm în fața începutului luptelor de rasă.

Ca să rămânem în cercul nostru mai restrâns este de ajuns să amintim cuvintele lui Wlassio care a declarat în plenul Parlamentului, că numai rasele maghiare este capabilă să scutească celelalte popoare din țară și că în scopul acesta trebuie toate celelalte interese subordonate: *maghiarizării*.

Ea' fostul ministru-president Bánffy într'un articol mai recent face pendență atât triplei alianțe, cât și dinastia dela întărirea rasei maghiare și susține că spre a salva monarhia și sistemul ei *dualist* este o singură posibilitate, aceea de a transpune centrul monarhiei în mijlocul rasei maghiare.

Sunt utopii acestea, pe care Maghiarii le țese în perplecitate, în care au ajuns ei față cu viitorul mai apropiat sau mai îndepărtat, când catastrofa dualismului are să urmeze în contra tuturor eforturilor lor.

Și când această catastrofă va fi fapt, atunci li se va da Maghiarilor ocazie spre a se convinge, că n'a putut fi nici-o dată menirea lor specială de a forma legătura între Occident și Orient, ci aceasta a fost, este și va rămâne pentru ve-

chierarea întregii monarhii habsburgice, mână în mână cu cel mai puternic element în Orient, cu elementul românesc.

Este prea evident, că monarhia habsburgică va putea implini această misiune numai cu ajutorul tuturor popoarelor sale, spre care scop prima și capitala datorință a cercurilor conducătoare este mulțumirea acestor popoare care consistă în înzestrarea lor cu „autonomia națională”.

Va trebui să cadă dualismul, înlocuit fiind prin o monarhie federativă, în carelele căreia Maghiarii la fel cu celelalte popoare vor avea ocazie a emula întru înaintarea poporului lor în cultură și bunăstare, întărinduse fiecare popor pe sine și prin sine monarhia întregă.

Mână în mână cu această monarhie elementul românesc se va ridica tot mai mult la nivelul ce-i compete și conform menirii date lui de pronia divină, va rămâne zid de apărare și cel mai însemnat factor de consolidare în Orientul european.

Raporturile mai nouă politice, culturale și sociale, cari se constituiesc între popoarele române și între elementul românesc ne îndreptățesc a crede, că legăturile naturale ce există între dânsele se vor strânge tot mai mult și noi vom fi puși în poziția a veni în atingere directă cu influența romană.

Influența romană tot mai mare, ce își face loc în Albania prin intermedierea Italiei, trebuie să o salutăm cu însoflete, căci prin aceasta ajungem tot mai mult în contact cu patria noastră mamă, de care atâtea veacuri ne au ținut departe.

Prin acest contact am câștigat un izvor nesecat de tărie strămoșească, scut sigur și puternic în contra popoarelor slave, cari ne încunjură ca un „mur chinez”.

În calea prescripă nouă de providență nu o mână de popor ca Maghiarii, cu toate utopiile lor, va fi în stare a ne pune stavilă.

Împrejurările făurite de oameni pot să ne împedice pentru un timp mai scurt sau mai lung, dar' nu ne pot abate de tot dela idealul nostru în vecii vecilor.

Este deci prea natural, ca toate eforturile Maghiarilor de a crea un „stat unitar maghiar” spre a-și putea implini misiunea visată, de mijlocitori între Occident și Orient, să ni-se pară naive și ridicole.

Fantasmagoriile lor cu „stat unitar maghiar” și cu „rolul mare” față de popoarele „pitice” în Orient pot îmbăta pentru moment pe cei neorientați din țară și din străinătate, în realitate însă vor rămâne pururea aceea ce sunt: ha-lucinații, visuri deșerte, de cumva nu sunt masca înșelătorilor cu premeditație la adresa celor creduli și naivi.

Noi din parte ne să-l lăsăm să ha-lucineze ei și mai departe, în același timp însă să muncim fără răgaz în toate direcțiile posibile, pentru-că la timpul său în momentul dat, să ne putem afirma și valida ca un popor treaz și conștient de chemarea sa și nu ca un popor de: fantaziști, pe cum sunt Maghiarii.

Geno.

Sibiu, 2 Maiu 1902.

TARIFUL VAMAL AUTONOM. *Prim-ministrul austriac, Dr. Körber, va sosi luni la Budapesta, pentru-ca să reînceapă cu guvernul maghiar tratările asupra noului tarif vamal autonom.*

Papa și America. Papa Leo XIII. într-o scrisoare adresată cardinalului american Gibbon, laudă mult Statele Unite pentru libertatea dată bisericii. Sanctitatea Sa constată, că în Statele Unite se lățește catolicismul, din cauza, că biserica și statul sunt cu totul separate.

La voi — scrie Papa — biserica nu are nici un favor, dela stat, dar' apoi e și lăsată în *plină libertate*.

Scrisoarei acesteia i-se dă în Roma importanță deosebită, de care-ce să credem că în ea se exprimă politica bisericească a Papei.

Pentru congresul sârbesc se fac pregătiri mari între Sârbi. La Neoplanta a fost alăturăți o adunare, în care s'a discutat programul radicalilor. Încât se știe, radicalii vor avea majoritate în congres. Partidul lui Branik și cel clerical nu vor avea decât vre-o 35 voturi.

Adunarea din Neoplanta, la care au luat parte la 4000 de oameni, s'a exprimat dorința, ca venitul curat al fondurilor și fundațiilor să se întrebuințeze pentru scopuri bisericești-scolare.

Petiție la Tarul. Vrednicul filoromân și president al asociației „Corda Fratres” *Effisto Giglio Tos* a inițiat o petiție internațională a studenților în favoarea tovarășilor ruși condamnați pentru delictul politic. Petiția a fost iscălită de peste 6000 de studenți și a fost adresată Tarului.

Giglio-Tos însă a primit înapoi zilele aceste albumul, care conține iscăliturile precum și petiția.

Restituirea e motivată pe faptul, că ministrul Curții nu a crezut cu cale a supune petiția Tarului.

Cuminte minister!

Din dietă. În ședința de alăturăți s'au ales membrii pentru deputațiunea cvotei și pentru delegațiune.

Kossuth declară, că partidul lui nu va lua parte la lucrările delegațiunilor, de aceea nici nu va participa la alegeri.

La desbaterea bugetului ministrului honvezesc pledează contele Wilczek pentru serviciul militar de un an. Cere, că de câte-ori să procură remonte sau ori-ce alt material pentru armată, administrația acesteia să se pună în legătură directă cu producenții. Respinge bugetul. Nesi e nemulțumit, pentru-că codul penal militar nu e încă reformat. Declară totodată scrisoarea preainaltă către Fejervary, când cu ultima crasă, de neconstituțională. Să plângă de germanizarea honvezimii, de lipsa de trupe din armata comună în orașele maghiare și de reținerea honvezimii dela sărbările naționale. Respinge bugetul. Rákosi cere armată maghiară independentă. E contra cheltuielilor celor mari pentru armată. Respinge bugetul. Ministrul Fejervary e contra armatei independente și constată, că spiritul honvezimii n'ar fi patriotic. Nu poate înțelege, că oameni culți, cum sunt deputații, să nu știe nemțește. Ia în apărare textul Imnului austriac, a cărui melodie e cea mai frumoasă de pe lume.

Studentii români și unguri la Roma.

(Urmare și fine).

Căci cum se fac aci proba contrară? Mă muncesc să-mi aduc aminte de clasică cuvântare în franțuzește a dlui Szemenyey, de care vorbește „Magyar Szó”. Da, are dreptate gazeta un-

rească, a fost clasic de ridicol domnul Szemenyey! Mai aminte-o Ungurii favorabilă specială făcută de Drul Basso-Arnoux, care le-a predat un drapel pentru Fr. Kossuth, deși un astfel de drapel ne-a fost dat și nou prin Dr. Stoi-căse. A exploata însă ca triumf fie pentru o parte, fie pentru alta niște sentimente pur personale — mi-se pare nedemn.

În urma intervenției dlui Szemenyey spune „Bud. Hirlap”, și nu știu dacă corul presei nu e general, Românii au fost împedecați a agita în congres chestia națională. Nu putând Dr-ul Szemenyey să facă o intervenție de acest fel, fără a-și depăși rolul și nu puteau studenții români să agite cel puțin în mod oficial, această chestiune fără a schimba caracterul congresului. Totuși înșepături au primit Ungurii, chestia a fost agitată în grupe mici, discuții individuale și convingerile, cari nu erau formate, s'au stabilit. Mai mult, la banche-tul de închidere, dl Iacchia „mi-a dat ferici-ta ocazie să present problema în întregime și i-aș fi fost mult recunoscător, dacă „mi-ar fi dat această ocazie mai înainte de plecarea delegației maghiare. Dacă ar fi fost acolo să vadă entuziasmul, cu care a fost primită cuvântarea mea, ar fi fost în stare să facă un nou triumf pentru ei. Mulțumesc națiunii maghiare fililor tăi, că s'au grăbit să plece. N'am tremurat nici n'am fost penibil surprinși de vederea Ungurilor și îi anunț, că suntem gata în orice împrejurare să ne duelăm pe ori-ce tărâm de discuții civilizate. V'a surprins numărul prea mare al delegațiilor români? Noi nu ne numărăm nici-o dată când mergem în Italia, mergem când putem și căți putem, căci ne ducem ca la noi acasă. Totuși delegații români din țară nu erau decât 5 și aceștia erau convingiți, că vor găsi la Roma un pelerinagiu unguresc de 500 înși cum se anunțase, socoteala era făcută de unul la sută. Și totuși am tremurat în fața delegației ungurești! Mai mult a tremurat și studențimea italiană, căci zic gazetele ungurești, permițându-și un student italian să strige: „Trăiască Transilvania liberă”, când s'au ridicat Ungurii în picioare, — se înțelege și s'au încrunțat — au înlemnit cu toții. Eu îmi aduc aminte, că de mai multe-ori s'a strigat „trăiască Transilvania” și nici noi, nici studenții italieni, nu eram acei cari tremuram. Noi am fi voit să crucăm pe Unguri de astfel de momente penibile, dar' nu puteam înfricoșa pe Italiani cu „încrunțări”.

FOIȚA „TRIBUNEI”

Unitatea limbii literare.

„Multa renascentur quae jam — occidere, cadentque Quae nunc sunt in honore — vocabula, si volet usus, Quem penes arbitrium est — et jus et norma loquendi” (Hor. art. poet. 70—2).

Ceea-ce constituie în prima linie natura și unitatea limbii este fonetica, morfologia, sintaxa și, în mod secundar, lexicologia. Vocabularul este pentru limbă ceea-ce e rima pentru poezie. Nici rima nu este indispensabilă poeziei, nici unitatea sau identitatea lexică a limbii. Probă, că limba engleză este germanică, deși elementul ei lexic este în majoritate de origine romanică. Când grație unui concurs multiplu de împrejurări, în lăuntrul aceluiași limbi se formează mai multe grupuri deosebite, sub raportul fonetic, morfologic sau sintactic, atunci zicem că limba se împarte în tot atâtea dialecte.

Dar', ceea-ce a diversificat natura, unul poate earăși unifica, după cum prea bine observă Horatius, că usul „este și arbitriul și judecătorul și îndreptătorul graiului”. (Art. poet. 70—2) Așa ne face, că între dialectele unei limbi să îndinge lupta pentru existență, con-

curența pentru prioritate, și cel care întrunește mai multe condiții de viață, reușește a se impune ca limbă literară comună. Această limbă literară care la început n'a fost decât un simplu dialect își lărgeste succesiv terenul pe socoteala celorlalte dialecte, și ajunge un timp, când ea se găsește, acasă pretutindene și nicăieri. Așa s'a dezvoltat limba greacă din dialectul *atice*, cea romană din dialectul *latin*, cea italiană din dialectul *fiorentin*, cea germană din dialectul *saxon* etc. Astfel, limba, fie unitară fie împărțită în dialecte, trebuie să aibă o singură limbă literară, care să se ridice din ea și să se ridice deasupra ei, adică din cuprinsă devine cuprinzătoare, din parțială, generală. Cu toate acestea, limba scrisă merge paralel cu limba vorbită și se influențează reciproc de jos în sus și de sus în jos. Cele două forme ale aceluiași limbi, aci se aseamănă aci se deosebesc.

Așa, limba literară are un caracter mai mult conservativ, cea populară progresiv. Pe când una merge în galop, așa zicând, cealaltă înainteză încet, conform principiului: *festina lente* sau *Eile mit Weile*. Cea vorbită merge totdeauna înainte, ear' cea scrisă o urmează încet și pe dubite. La dezvoltarea limbii vorbite colaborează numai natura atât cea internă cât și cea externă, ear' la a celei literare și natura și arta. Acea este produsul selecțiunii

naturale, aceasta al selecțiunii artificiale: una se bazează și perfecționează pe cealaltă.

Cu toate acestea, limba literară și cea populară nu numai se influențează reciproc, dar' primesc și una și alta noi influențe externe, cu deosebire că cea vorbită ia ori-ce fără deosebire pe când cea cultă face și aci obicinuita selecțiune. Limba vorbită procură materialul, cea scrisă îi dă forma, întrucât prelucreează acest material și-l însoare astfel prelucrat earăși poporului. Vorba lui A. Pann: *dela lume adunate, și earăși la lume date*. Surt: cele două nuanțe ale aceluiași limbi se găsesc în raport intim, într'un necontentit contact: una seamănă, cealaltă produce.

Acesta fiind raportul natural și original între *ale filei* două fețe — după expresiunea poetului — naște întrebarea: limba literară poate fi reformată sau împrumutată dintr-o țară într'alta? Cu alte cuvinte: limba populară fiind una, indiferent de formele sale dialectale, limba literară poate fi și ea tot numai una, indiferent de pluralitatea țărilor locuite de același popor.

Chestiunea pusă astfel e ca și rezolvată. În adevăr, nu există azi și n'a existat nici odată o singură limbă vorbită cu mai multe limbi literare. Așa Franța, Germania și Italia au fiecare mai multe dialecte fundamentale deose-

bite și totuși numai câte o singură limbă literară. Deci pluralitatea limbii vorbite corespunde unității limbii scrise. Mai mult decât atât. Sații, deși vorbesc o limbă a parte, au ca limbă literară pe cea germană. Tot așa macedo-românii, cari vorbesc un dialect deosebit, au adoptat și scriu în limba literară din România, etc.

Deci, chiar când o limbă are forme dialectale variate, ca franceza, germana, italiană, sau este ruptă politic și aruncată departe de trunchiul comun, ca macedo-româna și săseasca, totuși poate avea una și aceeași limbă literară comună. Dar' cu dialectul nostru daco-român așa stă chestiunea?

Toată lumea știe, că limba poporului român din stînga Dunării este unitară, preluindusea aceeași, pe când cea literară diferă dela o provincie la alta. Este logic? este natural? este național aceasta? Această regretabilă anomalie dovedește că ceea-ce natura a unificat în limba noastră vorbită, arta sau mai bine artificialitatea, a denaturat, a distrus, a diversificat în cea scrisă. Dacă limba noastră literară se bazează pe cea populară și aceasta e unitară, cum poate fi cea literară așa de variată? De unde această diferență superficială pe un fond așa de unitar?

Faptul acesta probează că limba noastră literară este falsă sau falsificată în total sau în parte de literați.

Chestiunea e: cari literați s'au abătut dela limba neaoșă populară: cei din regat sau cei din afară de regat? Evident, că greșala au trebuit s'o facă cei mai slabi și cari s'au dezvoltat mai puțin independent și în condițiuni naționale-sociale mai nefavorabile. Ori, aceștia, din nenorocire, nu pot fi decât frații noștri din țările subjugate.

Antăiu, că lor le-au lipsit scriitori populari distinși, ca Alexandri, C. Negruzi, I. Ghica, N. Bălcescu, Al. Odobescu, I. Creangă, Ispirescu, etc., cari să creeze din cea populară o puternică limbă literară și astfel frații noștri au fost siliți să se abată dela limba poporului și să-și improvizeze ad-hoc o limbă scrisă după calapod străin germano-maghiar, care numai literară nu poate fi. Așa dar', tot ei, cari s'au abătut, trebuie să revie la matoză și să înceteze odată anomalia cu o limbă populară și zece literare. Curat vorba ceea: *cine a mai văzut: două săbii într-o teacă, doi domni în țeară săracă?*

Conduș de aceste motive și naționale și raționale și culturale, *Asociațiunea transilvană* a hotărât, la propunerea dlui Ioșif S. Saluț de Cărpeneș, să reformeze limba literară transcarpatină după modelul celei din regat, care este consacrată printr'un uz îndelungat, creiată de o pleiadă de scriitori folcloriști distinși și dezvoltată sub in-

Nu mai pot urma examinarea șes-torii lor meschine de minciuni slabe. Trece peste neplăcerile studenților unguri, când 'și-au văzut drapelul la Vati-can printre al provinciilor dependente de Austria, cum și peste considerațiile, pe care le face asupra organizațiilor noastre studențești, căci ambele n'au inter-es în cadrul articolului. Nu insistă au-păra falsei dări de seamă dela predarea drapelului. Falsificările maghiare nu vor șterge din mintea delegaților un-guri supliciu acelor clipe, nici din su-fletele noastre splendidele amintiri și entuziasmele manifestări de simpatie.

Din cele de până aci se rămână sta-bilită, că Maghiarii au mințit încă odată în mod cinic, că dacă presupunând, că au fost învingători și anume, că au fost învingători grație insistențelor făcute, comit un act de patentă ingratitudine, când prezintă studențimea italiană ca lipsită de o convingere proprie și că s'nt insultatori când acuză pe studenții italieni ca lipsiți de puțina educație ne-cesară pentru a ști să primească niște oaspeți. În contra acestor aserțiuni false noi protestăm și asigurăm încă odată pe studenții italieni de simpatia și ad-mirația noastră. Să se știe, că dacă e vorba de o cântărire a manifestărilor de simpatie făcute delegaților, succesul nu e pe partea Maghiarilor. Și pentru a nu ești din limita pe care 'mi-am im-pus-o dela început, nu voi reproduce aici o cuvântare.

Dacă opinia publică maghiară vrea lămuriri, să ceară textul discursurilor pronunțate sau dări de seamă ale con-gresului. Sentimentele congresului față de noi nu pot fi decât așa cum a fost, căci simpla prezență a delegaților ma-ghiari nu pot să distrugă o credință întemeiată pe sânge, pe raporturi de co-pil și mamă.

Studenții maghiari au pus la con-tribuție în discursurile lor toți morții unguri de pe pământul Italiei. Avem și noi sânge versat pentru independen-ța Italiei, avem mai mult sângele strămo-șilor lor și ai noștri, cari fac gloria am-boror națiuni, glorie ce nu se poate se-para. Pe mine gazetele ungurești fă-cându-mi cinstea de a mă aminti, mă numesc șeful irendentistilor. Dacă v' place să ne numiți irendentști, puteți, tre-bue să complectez însă, irendentști a unor sfinte principii de justiție și uma-nitate, cari fac gloria lumii civilizate. Am lăsat la urmă cea mai ungurească min-ciună din cele debitate. Gazetele un-gurești afirmă, că discutându-se care va trebui să fie votul vicepreședintelui ita-lian la B. P. față de cele 2 principii (na-țional și teritorial) relativ la constitui-rea consulatelor, zic că rezultatul a fost 11 consuli contra principiului național, susținut de noi, și unul pentru. Antău numărul consuliilor e de 16 nu 11. Apoi votul nu s'a făcut pe consulate, ci în plin congres și principiul național a fost votat de unanimitate congresului, mai puțin un vot. În urmă pentru-ca votul să aibă mai multă tărie, să reprezente vederile tuturor celor 4000 de membri »Corda Frates« italieni, după insistența însăși a partizanilor principiului națio-nal, s'a cerut ca consuli să facă un re-

ferat după ce se va fi sfătuit cu mem-brii secțiilor lor. Această propunere s'a votat cu limita majorității (jumătate plus unul) și putem comunica delega-ților unguri, că referatele nu s'au dat încă, sau cari au votat în contra refe-ratului au făcut-o, ca nu cumva caracte-rul de unanimitate a votului să fie schimbat prin un vot opus a vre unui consulat. Eată adevărul. Se vede, că aici acasă nu 'și-au putut reveni de-legații unguri din zăpăceala, în care li aruncase rezultatul votului. Dar' aici n'au așteptat sfârșitul, au plecat când au văzut sensul dispozițiilor din congres. Di G. Öz care rămăsese se mira, că con-gresul căuta să impună vicepreședinte-lui votul. Da, congresul voia ca votul dela B. P. să nu fie o opinie personală, ci expresia majorității. Dacă această se-rie de minciuni ungurești te fac să zim-bești, te revoltă, când devin obraznici și insultatori față de unii din cei mai distinși reprezentanți ai tinerimii ita-liene, când murdăresc cu veninul lor pe inimosul fondator al »Cordei Fratres« Giglio Tos și atunci datoria noastră e să protestăm.

»Budapesti Hirlep« și »Magyar Szó« în raportul original ce publică spun, că chestiunea formării consulatelor a fost introdusă în mod clandestin zice una, prin contrabandă cealaltă, de Gi-glio Tos, Persico și contele Avogadro pentru a surprinde pe insufletul filo-maghiar Iacchia. Mințiți Maghiari, cu ne-rușinare. N'au nevos nici Giglio Tos, nici Persico, nici Avogadro de tertipuri infame, cari v' sunt apanaj, pentru a-și prezenta o convingere. Ea a fost introdusă în mod deschis și leal, după toate usanțele în astfel de împrejurări și așa cum se cuvine unor oameni civi-lizați, cari au curajul opiniilor lor. Și nu bărfelile miserabile vor atinge dem-nitatea lor, ele cad asupra voastră. În-troducerea chestiei era în spiritul între-gului congres, dovadă rezultatul votului.

Ați mințit, Maghiari, ați insultat, ați calomniat, dar' n'ați reușit nici să com-promiteți oameni, nici să distrugeți ade-vărul, ci cel mult să v' arătați nedemni de delicatele atenții, pe cari ospitalita-tea le impunea fraților noștri italieni și față de noi să v' justifice încă odată dreptul, pe care îl aveți la disprețul no-stru.

Dar' o să ne întâlnim la Budapesta.
C. Oranescu.

Conferențele învățătoarești.

Conferența din Sibiu.

— 2 Maiu n.

Conferențele învățătoarelor și în-vățătorilor din protopresbiteratele Si-biului și Avrigului s'au deschis ieri în sala cea mare a seminarului »Andreian« prin referatul școl., dl Dr. Barcianu. În vorbirea de deschidere constată, că activitatea învățătorului trebuie să fie îndreptată într-o forma din elevii în-cerdințați lui fii buni a bisericii, națiunii și patriei. Ca să poată realiza acea-sta, trebuie să fie condus de iubire și

abnegație. E drept, că recompensa ma-terială, de care s'nt împărțâți învăță-torii, numai suficientă nu e. Ca urmă-tori ai apostolilor trebuie să se mulțu-mească însă mai mult cu recompensa, ce o dă conștiința împăcată, că 'și-au îm-plinit datoria. Accentuează necesita-tea bunei înțelegeri între preot și înv-țător, cari împreună muncind în ogrorul culturai naționale trebuie să se considere frați. Ca să poată lucra cu cât mai multe șanse de reușită, învățătorul să nu uite nici-când a se pregăti în continuu, stu-diind mereu, căci numai adunând bogă-ție spirituală, va ave de unde alege pen-tru cele trebuincioase activității lui.

Discursul a fost apreciat după me-rit de asisteți.

Apelul nominal a constatat prezența a mai tuturor învățătorilor din cele două protopresbiterate.

O bună impresiune a făcut pre-zența protopresbiterilor, domnii Papiu și Căndea, cel din urmă venit la Sibiu anume pentru conferențe.

A urmat discursia asupra temei de-finite de conferența trecută, »Planul ore-lor de prelegere în școala cu mai mulți învățători«. Referada a fost încredin-țată corpului didactic din Poplaca, care 'și-a prezentat elaboratul prin d-nul I. Vițelariu. Proiectul a fost primit, după ce s'au integrat conform observărilor făcute îndeosebi de dl Dr. Barcianu, care a arătat importanța, prea puțin acasă la ivaală, a geografiei și a calculului.

În deursul acestei discusiuni a apărut între învățători Escolența Sa, metropolitul, care a ținut și de data aceasta să dovedească deosebitul inter-es, ce-l poartă cauzei culturale române și muncitorilor pentru aceasta. În vor-birea-i de salut îndeamnă, cu vorbe mișcătoare de suflet, pe pionierii învă-țământului popular să alerge după înv-țătură ca albina după miere, ca să lu-mineze tinerimea de azi, care va fi po-porul de mâne. Datorința aceasta tre-bue să o împlinească cu atât mai mare sumpătate, că poporul constituie bise-rica, națiunea, patria. Și Escolența Sa a aflat de bine să accentueze necesita-tea — pentru învățători — de a-și lua ca pildă într'ale pământegilor bunuri pe apostoli.

Vorbirea a încălzit pe cei prezenți mai ales, când le-a pus la inimă să crească din cei încredințați lor *Români buni*, credincioși bisericii lor, căci Ro-mâni am fost, suntem și vom fi.

Escolența Sa a fost asistat de Il. Sa și Dr. Pușcariu, d-nii Z. Boiu și Dr. Cristea.

După răspunsul de mulțumită al dlui president s'a continuat desbaterea asupra »Planului«, ajungând în ședința de după amiază la rezultatul deja amintit.
(Va urma).

Conferența din Apold.

— 1 Maiu 1902.

Învățătorii români gr.-or. din archi-dieceasă în zilele de 18, 19 Aprilie c. v. au zile de serioasă și onestă muncă, fiind ei întruniți în conferențele anuale. Chiar și numai faptul de a aște în-truniți în unele și aceleași zile pe toți învățătorii gr.-or. din archidieceasă în

colegiale și confidenționale întruniri, e de specială însemnătate.

Învățătorii din cercul Seliștei for-mat din protopopiatele Seliște și Mer-curea de astă-dată s'au întrunit în frun-tașa și româneasca comună Apoldul-de-jos.

Raportul amănunțit, ce urmează mai jos, va dovedi că învățătorii noștri din cercul Seliștei, conștii fiind de che-marea lor, au dat conferenței lor anuale un colorit cu totul tot instructiv și educativ.

Anticipate acestea, lăsăm să urmeze raportul amănunțit.

Sedința primă.

Fără mult șgomot și fără pic de alaiu învățătorii din protopopiatele Seliștei și Mercurei în număr aproape complet s'au întrunit azi în 18 Aprilie Joi în conferențele anuale. Din acest incident întreaga comună a luat un co-lorit sârbătoresc.

La orele 10 p. m. în biserica locală se celebrează un pompos serviciu divin drept învoacare a dachului sfânt, după care învățătorii în număr de vre-o 70 se întrunesc în corăspunzătorul și fru-mosul edificiu școlar.

Afară de învățători, cari s'nt pre-zenți din tractul Seliștei toți, ear' din al Mercurei afară de cinci absenți, mai s'nt și preoții locali: Ioan Orăștean și Ioan Lazăr, precum și tinerul preot din Ludoș Ilie Pop.

P. on. comisar consistorial declară conferența de deschisă prin următorul magistral cuvânt de deschidere, pe care pentru importanța sa îl las a fi publicat în integritatea sa:

Stimaților domni! Iubiți colegi!

În urma dispoziției Ven. consistor archidieceșan din 3 Ianuarie a. c. nrul 1 școl. și cu ajutorul lui D-zeu ne vedem din nou întruniți în conferența noastră învățătoarească anuală.

Dându-ni-se și de astă-dată onori-ficul mandat, a v' fi conducător în acea-sta a noastră întrunire, v' salut din inimă și v' zic un *bine ați venit*.

V' salut din inimă în deplină con-vingere, că n'ați venit aici din oficiu, așadar siliți, ci ați venit cu plăcere pen-tru chemarea d-voastre, ca prin consă-tuire frățască și prin discuții obiective să cuprindeți tot mai adânc chemarea st. d-voastre și să câștigați destoinicia recerută a aplica tot mai multumitor pentru st. d-voastră, pentru elevii și au-toritățile noastre superioare multilate-ralele dispoziții ale educației și instruc-ției tineretului, conerezut îngrij rei st. d-voastre.

Accentuez din adins multilateralele dispoziții ale educației și instrucției, pen-tru-că creșterea tineretului pentru înv-țător nu este așa simplă, precum durere mulți o consideră. Ea nu este și nici că poate fi o simplă instruire în cetit, scris, calcul, sau chiar și o introducere în religie și științele naturale. Cel-ce astfel consideră chemarea de învățător se află în regretabilă rătăcire.

Ca învățători avem în fiecare elev conerezut nouă un om întreg. Nu avem deci numai un corp, pe care să-l de-

prindem cu diferite dexterități tehnice. N'avem numai un suflet inteligibil, pe care să-l umplem cu diverse cunoștințe. Avem înaintea noastră dintru început o ființă cu cele mai multilaterale însu-giri și aptitudini fizice și psihice. Drept aceea și lucrarea învățătorului trebuie să fie cât se poate de multilaterală, ca ele-vul eșit din școală să fie provăzut cu dexteritățile fizice și morale și cu cuno-ștințele de lipsă spre a se pute afla în orice împrejurări, în cari soartea vieții îl aduce.

Învățătorul în lucrarea sa să aibă deci vecinic în vedere maxima cunos-cută: »*Nihil humani a me alienum puto*«, ca educând pe fiecare elev în sensul acesteia, eșit din școală să poată și elevul zice: »*Nu e nimic omeneșc străin persoanei mele*«.

Când un învățător astfel își înțe-lege chemarea sa, atunci el devine cel mai important și cel mai de valoare factor pentru propășirea culturală și pentru progresul moral și cu aceasta pentru adevărata fericire a poporu-lui său.

Pentru a putea împlini încă acea-sta recerință a educațiunii să recere dela fiecare învățător o abnegațiune deose-bită și o dedicare absolută chemării sale. Cel-ce acestea două condițiuni le va îm-plini, devine *bun educator*, pentru-că somoara lui aflându-se în școală, aci să va afla și *inima și sufletul* său. Cel ce nu le va împlini, va fi vecinic cărpaciul în ale educației, pentru-că somoara lui fiind afară de școală și inima și su-fletul său afară de școală vor fi.

Urmarea naturală a acestor stări va fi, că cel dintău va fi vecinic mul-țumit cu soartea sa, ear' societatea în mijlocul căreia lucrează, mai curând sau mai târziu nu va întârzia cu recuno-ștința.

Cărpaciul însă va fi vecinic nemul-țumit cu sine și în consecință și socie-tatea va fi nemulțumită cu el.

Ne-am obișnuit de un timp în-coace a ne plânge și a lamenta, că sta-rea statului învățătoresc ar fi de tot miseră. În timpul din urmă apelăm chiar și la coloanele ziarelor, umplându-le și pe acestea cu eremiadele noastre.

Nu voi aici să sulevez, dacă ace-stea plângeri azi au basă suficientă peste tot, voi numai hotărî și cate-gorie să constat chiar și în acest loc, că prin astfel de lucrări nici un folos sta-tului nostru învățătoresc nu aducem, ci din contră îl dejosim numai înaintea poporului. Din experiențele, ce le-am pu-tut eu până acumă câștiga, am ajuns la firma convingere, că *celui lipsit, celui năcăjit și cercat puțin, de tot puțin îi ajută plângerile, lamentările*. Îi ajută însă de sigur *munca serioasă proprie*, care de multe-ori face mai mult decât ajutorul străin.
(Ve urma).

Revista esternă.

Înarmările Muntenegrului.

După cum anunță »Könische Zei-tung«, toți cetățenii muntenegrini apți pentru serviciu militar au fost chemați sub drapel. Înarmările urmează febril în întreaga țeară. Principalele a fost de curând în Podovrița, unde a conferat cu notabili albanezi creștini. De atunci se concentrează trupele la granițele Al-baniei. În districtele Clizinie și Pleva, pe cari le pretinde Muntenegrul în baza tractatului de Berlin, se împart arme și se așteaptă numai semnalul învoit, ca să izbucnească răscala.

Rusia.

Informațiuni din ivor sigur con-stată, că mișcarea revoluționară din Ru-sia nu poate fi privită ca manifestări sporadice ale nemulțumirii, ci e o agi-tație bine condusă, care a cuprins toate cercurile populațiunii. Păturile culte sprijinesc mișcarea. Studenților și muncito-rilor s'au alăturat și țărani, o apariție foarte rară în Rusia.

E vorba, că Țarul să dea Rusiei un fel de constituție asemănătoare celei elaborate de fostul ministru Loris Me-licoff.

Știri mărunte.

Sultanul a conferit esarchului bulgar ma-rele cordon al ordinului Osmanie cu briliante.

Generalul Ciuropatchin, ministrul rus de război, va demisiona.

Toate știrile despre supunerea unora din comanele bure s'nt de domeniul fantasiei.

fluența firească a uneia dintre cele mai culte limbi surori.

Dela sine se înțelege, că *Asocia-țiunea* nu va fi silită să adopte, fără de nici o selecțiune, tot ceea ce găsește rău în limba noastră literară, care 'și are și ea boalele ei mai ales franceze. Așa fiind chestiunea, se poate ceva mai firesc și mai cu minte?

Chiar dacă dorința *Asociațiunii* ar fi o pură utopie, privită ca intenție, ea face onoare acestei înalte societăți cul-turale.

Cu atât mai mult, când vom ad-mite, că *Asociațiunea* nu s'o fi gândit poate la reformarea întregii lor limbi literare, ci numai la *terminologia ofi-cială întrebuințată de autoritățile ofi-ciale și bisericești, ceea-ce e foarte ușor*. Așa dar' ori din ce punct de vedere vom considera propunerea dlui Șuluț, și hotărîrea *Asociațiunii*, fie că se ra-portă la limba scrisă în general sau la o parte a ei, la terminologia oficială, ab-solut ibridă și neromânească, ea tre-bue aprobată și aplaudată cu amândouă mâinile de ori care bun Român.

Eată pentru-ce hotărîrea aceasta a fost cu căldură îmbrățișată, deși nu cu destulă competență discutată, atât de presa noastră cât și de cea de dincolo. O singură notă disocordantă a făcut »*Tribuna Poporului*« din Arad. De alt-fel atitudinea acestei gazete este firească. Cum poate ea înțelege *unificarea limbii*,

ea, care, de română ce este, a dărfinit unitatea, adecă solidaritatea politică a Românilor de dincolo? Deci cunoscând motivele acestei disidențe, cari s'nt mai mult politice și personale decât filo-logice și naționale, eată în mod substan-țial și esact *ci argumentele* de cari se sprijinește »*Tribuna Poporului*«, com-bătând în nrele 53, 55 și 57 Martie 1902, hotărîrea *Asociațiunii*.

Afirmă a) că limba literară trans-carpatină nu-i așa proastă, cum ne place nouă să credem. Pe când la noi fraza goală ține locul fondului, la ei este din potrivă; b) nu toată limba lor literară este proastă, ci numai cea întrebuințată de »*Tribuna*« din Sibiu și de »*Gazeta Transilvaniei*«. Și aceasta n'a fost tot-deauna așa, ci numai dela 1894, de când au plecat dela »*Tribuna*« marii noștri scriitori Slavici, Rusul-Șireanul și Bog-dan Duiod. *Sapientia satis!* Dă ca mo-stre rele și câteva cuvinte singuratiche din »*Tribuna*«, pe cari le pune în soco-teala *actualilor conducători* ai Români-lor și a *ignoranței* redactorilor »*Tribu-nei*«. c) spune, că dincolo nu-i cine se reformeze limba lor literară și se în-treabă: »Unde s'nt filologii, poeții sau prosatorii noștri?«. Apoi uitându-și în-trebarea, zice: d) d-nii dela Sibiu tre-bue să știe, că limbile nu se reformează, ci se formează din timp în timp. Apoi uitând și aceasta esclamă: e) A! dacă am mai ave printre noi scriitori distinși

ca Slavici și Cosbuc atunci »influența lor binefăcătoare s'ar observa și asupra limbii noastre! În resumat argumen-tarea celor dela »*Tribuna Poporului*« se reduce la: uite popa, nu e popa, sau ba e tunsă, ba e rasă, ba-i plecată, ba-i acasă.

A, uitasem. Singurul lor argument serios s'nt cele 2-3 cuvinte greșite scoase din »*Tribuna*«. Dacă-i vorba să ne luptăm cu cuvinte, eată câteva mostre de *limbă literară taină*, luate la întâmplare chiar din cele 3 nr. ale gazetei din Arad, în care ea se laudă cu limba ei literară, bătându-se în piept ca *fariseul*, care mulțamea lui Dumne-zeu, că el nu este ca alți oameni. As-cultați. »*Dimiteria școlariilor*«. »*Te-mele recomandate spre elaborare prin circularul de sub nr 10 ex. 1902, cari vor fi insinuate etc.*«. »*școala con-urge la*«. (nr. 53) — »*Hotărîrea se va subșterne*«. »*Potenții au să-și instrue-ze petițiunile*«. »*Parochul conorezut cu colectarea... enarează că*«. »*Ear am administrația gazetei spune: »*Noi am așteptat destul; e rindul acum, ca și cei cărora le-am creditat, să-și facă dato-ria*«. (nr. 55).*

Deși cu aceasta le-am puté tăia ori-ce *credință*, dar' să continuăm. Într'un art. de fond asupra morții lui Goldie, scris de sigur chiar de directorul ziaru-lui, eată ce minunății mai oțim: Epi-scopul »*nu era restaurat*«. [restabilit] —

Medicul »*a vizitat starea bolnavului*« [= a examinat] — »*După eseroșful de până acum, episcopii Aradului se înmor-mântau în criptă*« [= după usul etc.] »*Dacă se va esopera însă concesi-a*« [= dacă se va obține] Ear în alt loc: Poliția »*a provocat mulțimea să se îm-prăștie*« [= a somat] — »*Întreprinderea apoi a abstat*« [= a renunțat] — nu-mărul 57). etc.

Când redactezi așa o gazetă, tre-bue să fii orbit de patimă sau tre-bue să dispui de o mare doză de inconștien-ță, ca să cauți pricină altora, adecă să vezi paful în ochiul vecinului și să nu-ți vezi bërna în ochii tăi proprii.

Lăsați domnilor fariseismul și am-biția deplasată, și recunoașteți ce e rău și ce e bine. Nu mai dați voi unii în-tr'alții, ajungă-vă că Ungurii dau în voi în toți.

Învățați dela dușmanii voștri ca să fiți uniți în cele naționale. Nu v' luați, rogu-vă, după certele noastre interne de partid, căci voi nu aveți nimic de îm-părțit între voi, decât sărăcia și năca-zul. Și salutați cu bucurie atât fru-moasa propunere a dlui Șuluț cât și ro-mâneasca hotărîre a »*Asociațiunii*«. D-zeu să v' lumineze.

(Din »Conservatorul«).

T. Raica.

Cronica zilei.

Sibiu, 2 Mai n. 1902

P. 1. restanțieri cu abonamentul de curățenie sunt rugați a trimite în curând prețul abonamentului, ca să nu fim siliți a sista expedarea ziarului la adresa dlor.

Admin. „Tribunei“.

La fondul „Masa învățăcelilor meșieri români“, administrat de Reunirea sodalilor români din Sibiu, a dăruit dl. Demetriu Câmpian, protodiacon și protocolist archidieceșan suma de 4 coroane.

În chestia congresului dela Roma am mai primit o scrisoare dela dl. Remus P. Ilescu din Turin, pe care din lipsă de spațiu numai mâne o putem publica.

† Dr. N. Kalinderu. Din București ni se anunță moartea Drului N. Kalinderu, întâmplat Marți la *Leordeni*. Kalinderu a fost distins profesor universitar și reputat practician. Întreaga societate bucureșteană a adănc atinsă de moartea Drului Kalinderu.

Clubul tinerimii a arborat drapelul.

Zăpadă. Din Munții Apuseni ni se scrie, că mai bine de o săptămână e frig. În 30 Aprilie și 1 Mai a nins. Creștetul munților este acoperit de zăpadă. Sfântul George vine și nu află codrul înverzit ca alte dăți.

Necrolog. Văduva *Ruja Miclea* din *Mădăraș*, mama prot. Pănciovei *Trifon Miclea*, a răposat în Vinerea patimilor. În mormântarea ei s-a făcut Duminică în ziua de Paști. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată.

Versurile lui Musolino. Banditul *Musolino* a predat 200 de versuri avocatului Ruffo, înscrinându-l de a le ceda unui ziar pentru suma de 25 lei.

Pentru „Activitatea“. Se vede, că organul dlui Dr. A. Muntean din Orăștie voeste din nou să introducă în ziaristica română discuțiile, cari în loc să clarifice o chestie oarecare imprăștie noroiu asupra oamenilor. Nu de mult un preot cu numele *Isidor Saturn*, scrisese în „Activitatea“, că noi cei dela „Tribuna“ scriem numai pentru plată, după cum ne comandă dela *Budapesta* și *București*. Sînt aceste vorbe cinștite? Nu vede dl. Muntean, că astfel de înșuări formează cea mai ordinară calomnie? Am apostrofat pe părintele *Saturn* pentru afirmările lui nesocotite, e drept, într'un stil violent, dar indignarea m'ia fost justificată. Acum vine din nou „Activitatea“, și lovește și mai tare în mine făcându-mă *hoț* și cum îi vine la gură. Aceasta nu mai e discuție. Pentru calomnia „Activității“ îmi voi lua satisfacție pe cale legală.

Zola la Ierusalim. Romanțierul modern *Emile Zola* se află acum la *Ierusalim*, unde s'a dus în scop de a studia zionismul despre care va scrie un roman.

Convocare. Desp. „Morlaca“ aparținător „Reuniunii învățătorilor gr.-cat. din archidieceșă gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș“, în sensul § 12 din statute își va ține adunarea ordinară de primăvară în *Ciula la 10 Maiu st. n. a. c.* La această adunare o toată stîmă sînt invitați și rugați a participa membri ordinari și ajutători, on. domni preoți precum și toți binevoitorii și spriginitorii progresului popular. Din program relevăm următoarele puncte: „Apele de pe pământ, prelegere practică din geografie, ținută de *Alimpu Morariu*, învățător în *Ciula*. — Raportul președintelui despre dispozițiile făcute pentru încașarea țaxelor restante. — Votarea preliminarului de sepe pe anul 1902/3. — Pausa în viață, disertațiune de *Gregor Pop*, inv. în *Morlaca*.“

Consiliul comunale contra încoronării regelui. Deputatul republican *Soriano* a declarat din camera spaniolă că consiliile comunale din *Valența* și *Corogne*, urmând pilda primăriei din *Barcelona*, nu vor sberba încoronarea regelui *Alfons XIII*.

Majoritatea consiliilor din *Valența* și *Corogne* a republicană, pe când majoritatea celui din *Barcelona* e compusă din republicani și catalaniști.

Femeie bestială. În satul *Rohiau*, din *Prusia-orientală*, a fost arestată femeia *Przygodda*, învinuită că și-a otrăvit pe al patrulea bărbat al ei, și bănuțată că a otrăvit și pe primii ei 3 bărbai.

Liturgie slavă. În zilele de *Rusaliile* catolice se va ține la *Laiabach* (Austria) congresul ziarștilor slavici. Cu această ocaziune se va face propunerea ca în toate bisericile catolice din țările slave să se celebreze liturgia în limba slavă.

Măceluri. De câteva zile se semnalează o adevărată scotombă de spioni turci, greci și sârbi în vilelele *Salonic*.

Deunăzi a fost ucis un spion grec, care a predat Turcilor banda macedoneană a lui *Mihail Popeto*. La *Gengeli* macedoneanul *Miko Piperoff*, intrând într-o cafenea, a ucis cu focuri de revolver pe un spion sârb și unul grec. Alți spioni mai ales turci, au fost uciși în jurul orașului și chiar în *Salonic*.

În urma acestor fapte au fost arestate peste 50 de persoane, din care multe au fost executate.

Principesă falsificatoare de cambii. De câteva zile deurgă în *Capetown* (Africa de-sud) procesul contra principesei *Radziwill*, acuzată că a falsificat pe cambii numele lui *Cecil Rhodes*. Principesa a fost foarte bogată odinioară, a trăit însă o viață extravagantă. În *Cecil Rhodes* fusese amoroasă și l'a urmat în toate părțile, persecutându-l cu dragostea ei.

Orbiu Londrei și încoronarea. Spre nenorocirea lor în *Londra* sînt foarte mulți orbi. Acești bieți nefericiți s'au decia a face demonstrații. Causa care i-a determinat este, că din prilejul încoronării, ei nu au fost luați în considerație. Vor aranja primblări demonstrante pe principalele strade ale *Londrei*. Conducătorii demonstrațiilor — orbi și ei — vor ținea vorbiri de protestare.

Moarte în decursul toastării. La banșetul advocaților din *Budapesta* s'a întâmpat Sâmbătă seara, că advocatul *Neuschloss* în decursul toastului pe care îl rostia în onoarea colegului sberbătorit, *Nagy-Dezso*, a căzut mort lovit de apoplexie — prin inimă. Suferea de nervozitate și agitația cuvântării l'a iritat prea tare.

Hymen. Dl. *Stefan Vlădescu*, casier la gara Căneni (România), își va sberba logodna cu d-ra *Paraschiva D. Moga* în 8 Maiu st. n. Cununia va fi în 11 Maiu n. Nași vor fi d-na *Lucreția V. Albini*, și dl. *Victor Albini*, simpaticul șef al gării din Căneni.

— D-șoara *Elena I. Crețiar*, și dl. *Nichifor Frățilă*, inv., logodiți.

Au apărut. *Manual pentru propunerea limbii maghiare*, în școalele populare cu limba de propunere română, de *Dr. A. Schullerus* și *I. Popoviciu*.

— Carte de citire și gramatică maghiară pentru școale populare, cu limba de propunere română de *Dr. A. Schullerus* și *I. Popoviciu*. Partea I. preț 50 bani, partea II. cor. 1.70. — De vânzare la librăria *Krafft*, Sibiu.

Celor interesați pentru losuri de clasă le recomandăm societatea de schimb națională pe acțiuni în *Budapesta*, ca cel mai sigur institut, avînd o cauciune în valoare de 330.000 cor., cea mai mare dintre cele depuse la direcțiunea loterilor de clasă. O losurie cumpărată dela această societate s'au câștigat cele mai mari sume. Cumpărătorilor din provincie li se face favorul de a-și pute primi banii și prin mijlocirea băncilor mai mari din provincie fără nici o proviziune sau alte sepe.

Știri mărante. În *Weimar* (Germania) se va ridica în curînd o statuă a lui *Shakespeare*.

— La sberbările încoronării regelui *Eduard VII*. se va ține o mare revistă navală, la care vor participa 114 vapoare de război.

— Doi șefi catolici de mare influență din *Giakovici* (Novibazar) au trecut la islamism împreună cu familiile. În urma acestora mulți șefi albanezi au luat deciziunea a trece și ei la islamism.

— Regina *Wilhelmina*, care a fost bolnavă, acum s'a însănătoșat.

— Inginerul englez *Camp* a inventat o nouă construcțiune de bastimente, cu cari se va putea ajunge în 4 zile din *Europa* în *America*.

— Se spune că profesorul *Behring* din *Berlin* a descoperit un serum cu care se pot imunisa animalele contra tuberculozei.

Vieța socială.

Concert în Caransebeș.

Societatea română de cîntări și muzică în *Caransebeș* aranjează un concert în onoarea societății musicale române „*Doina*“ din *Turnu-Severin* de sub conducerea domnului profesor *Ioan St. Paulian*, la *Dumineca Tomii*, în 21 Aprilie (4 Maiu) 1902, în sala mare a hotelului la „*Pomul verde*“. Începutul la orele 8 și jum. ore seara. După concert dans.

Producțiune teatrală în Alba-Iulia.

Comitetul parochial dela *biserica greco-orient. din Alba-Iulia* orășt invită la producțiunea teatrală („*Noaptea de Sf. George*“) împreună cu dans, ce o va aranja Marți în 6 Maiu st. n. a. c. (în ziua de *Sf. George*) în „*Hotel Elisabet*“. Începutul la 8 ore seara. Venitul curat e destinat pentru ridicarea unui zid la cimiterul bisericeii.

La Abonament lunar

pentru

Maiu st. vechiu

invită

Administrația ziarului „TRIBUNA“

Despre dări și aruncuri

(Urmare)

Fasionarea dării de venit clasa III.

Cei supuși dării au să-și înainteze fasiunile în timpul hotărît de ministrul de finanțe (de regulă în Ianuarie) la primăria comună. Coala de fasiune necesară se cspătă gratuit dela primărie. Despre ori-ce venit, care produce folos, trebuie să se facă o fasiune separată. Cel-ce lucră cu calfe trebuie să alăture coalei de fasiune și o consemnare a lor; în aceasta trebuie să se spună numele calfelor, timpul, când au intrat în muncă, și plata lunară sau anuală.

Din venitul brut nu se poate scoate: a) capitaliile luate din întreprindere în decursul timpului de fasionare; b) cametele capitalului întreprinderii; c) procentul de deteriorare al instrumentelor precum și sumele ajunse pentru scopul acesta în fondul de rezervă; d) despăgubirea pentru munca prestată de soție și copii, pentru a căror întreținere e de altminteri obligat fasionatorul; e) banii de cvartir și alte asemenea sepe, cari sînt necesare pentru întreținerea familiei; f) darea de clasa a III. plătită în anul premergător și darea de clasa I. plătită în anul premergător pentru lucrătorii folosiți la întreprindere; g) dările de pământ, casă sau clasa III., cari nu stau în nici o legătură cu întreprinderea.

Din venitul brut se pot însă scăde sepele neîncunjurat de lipsă la întreprindere, cum sînt prețul materialului brut, plata ajutoarelor, taxela de asigurare contra focului, cametele capitalilor folosite la întreprindere, dar neplătite încă, pagubele suferite după măruri date pe credit, fie în ori-ce întreprindere. Acestea fasiuni trebuie făcute în scris.

Cei-ce n'au plătit în anul premergător o dare totală de peste 100 cor. pot face în comunele rurale fasiunea dării de clasa III. verbal la primăria comună.

Cel-ce devine obligat să plătească dare de clasa III. după conscrierea dării, trebuie să-și facă fasiunea în curs de două luni înainte de începerea întreprinderii.

Întreprinderile, cari sînt o parte întregitoare a unei proprietăți (casă sau moșie), trebuie înșnuate la primăria, unde se află proprietatea, în alte cazuri în locul unde locuiește cel supus la dare.

Darea de clasa III. se stabilește de comisiunea de dare pe 3 ani. În cursul acestui timp nu se ia în considerare nici creșterea, nici scăderea întreprinderii.

Ca basă la măsurarea dării servite de regulă bilanțul întreprinderii din cei din urmă trei ani. Dacă întreprinderea nu există 3 ani, trebuie mărșurite în mod conștiențios intratele și eșitele dela început.

Întreprinderile începute după stabilirea dării trebuie anunțate.

Încetînd o întreprindere, trebuie aceasta adus la cunoștința percepțoratului, care va șterge darea începînd cu ziua încetării.

Darea de clasa III. face 10 procente din câștigul curat.

Întreprinderile, societățile, reuniunile (institute de credit etc.) obligate la socoteli publice, se țin de clasa această; darea lor se compută însă în fiecare an.

Directorii și membrii din direcțiune dela aceste întreprinderi nu sînt siliți să fasioneze despre marcele lor de prezență, tot așa agenții acestor societăți în privința procentelor, ce le capătă. Fasiunea trebuie să o facă întreprinderile și societățile, dela cari va ridica percepțoratul darea de clasa III. Darea de clasa III. nu se compută la compețențele pentru marce de prezență și părți după media de trei ani, ci după banii cari s'au plătit într'adevăr sub numele acesta.

(Va urma).

POSTA REDACȚIUNII

B. în Brad. Se publică mâne.

Bibliografie.

Probleme actuale în viața noastră națională. Cu un adaos „*Tinerimea*“. Articoli politici de *Săgeată* Reproducere din „*Tribuna*“. Acesta este titlul unei foarte interesante broșuri, apărute de curînd în editura „*Tipografiei*“, societate pe acțiuni în Sibiu. 218 pag. 8%. Preț 1 coroană. Interesul, cu care publicul român a primit la timpul seu articoli „*Probleme actuale*“, ne-a îndemnat să-i reproducem în broșură, ca să fie adunați într'un mănunchiu, spre o mai ușoară reprivire. Acești articoli se estind asupra o mulțime de chestiuni de mare importanță pentru cauza noastră națională. Sînt atinse în acești articoli o serie de planuri, a căror executare, respective punere în praxă, barem pe jumătate, ar aduce neprețuite rezultate pentru ajungerea a un puternic pas înainte spre rezolvarea chestiunii noastre naționale. În împrejurările grele, în cari trăim noi astăzi, datori sîntem cu toții să lucrăm pe toate căile posibile la asigurarea existenței noastre naționale, la crearea a nouă forțe, nouă instituțiuni de întărire. Pentru cei dornici de muncă, cu iubire de neam, neașteîși de boala indiferențismului atât de păgubitor, broșura „*Probleme actuale*“ formează o neprețuită călăuză, o direcțiivă în acțiunea de ori-ce natură pe câmpul larg al intereselor naționale, politice, economice ori culturale deopotrivă.

„*Carnetul roșu*“ este titlul unei interesante novele nihiliste, tradusă din germană de *Mogul* și apărută zilele acestea. De vânzare la tipografia *A. Murășan*, Brașov. Preț 60 bani.

Tablouri românești.

La administrația „*Tribunei*“ se află de vânzare următoarele tablouri, cari fac podoaba ori-cărei case românești:

Portretul Metropolitului Andrei baron de Șaguna	cor. —40
Portretul Metropolitului Sterca Șuluțiu	—40
Portretul profesorului Gregoriu Silași	—30
Prefectul Avram Iancu în fruntea oștirii	—40
Portretul Il. Sale dlui Dr. D. Radu, episcopul Lugojului	—30
Catedrala din Blaj	—60

A apărut în editura Bibliotecii populare a adm. domeniului Coroanei (România) cărticeica a XXII-a: „*Îngrășarea câmpurilor*“, sfaturi practice pentru săteanul plugar, date de *Dr. N. O. Popovici-Lupa*, prof. la școala centr. de agricultură dela *Herăstrău*. Cu o gravură a castelului *Peles* și mai multe ilustrații.

„*Cultura căneptii și a inului*“, de *V. S. Moga*. București, 1901.

Poezii de *Maria Cunțan*. Orăștie, 1901.

Călăzuza țeranului sau cartea absolventului școlii primare de ambele sexe. Intocmită de *C. Dimitriu*, inv. șt., *Giurgiu*. Tip. Nic. Pandulescu 1901. Preț 1 leu. Opul cuprinde o mulțime de sfaturi pentru țeranul român.

Mama sfântului Augustin, de *Emil Bougand* episcop de *Lavall* (Franța), traducere de *Salba*. Cartea aceasta este tipărită în editura și cu cheltuiala dlui Dr. *Elie Dăianu*.

Salba — după cum spune dl. Dr. Dăianu — este pseudonimul ce și l'au ales la anul 1892 elevii români ai seminarului catolic din *Budapesta*, cari au făcut traducerea. — Dl. Dr. Dăianu a luat asupra-și editarea. Jumătate din venitul curat ce va rezulta, l'a menit pentru un scop național-bisericesc. — Preț 3 coroane. De vânzare la autorul în Blaj.

„*Răspuns la observările critice*“, ale dlui Dr. P. Ionescu la opul „*Metropolia Românilor ortodoxi din Ungaria și Transilvania*“, de *Dr. Il. Fuscariu*, arhimandrit, vicar arhiepiscopesc. Sibiu. Tipogr. archidieceșană, 1901.

„*Versuri*“ de *Demetrius*. Un drăgălaș volum de poezii a apărut în ediția asociațiunii „*Arta*“ din *Buzău*, cu titlul simplu de mai sus; autorul anonim *Demetrius* este un tînr originar din *Transilvania*. Volumul acesta este începutul publicării unui șir de lucrări ale scriitorilor noștri tineri. Prețul volumului de 160 pag. hârtie fină, 4° este numai 2 lei. Se află de vânzare la tipografia „*Crucea*“ în *Buzău*, precum și la librăria noastră.

Douăsprezece cîntece de școală. A apărut: *Douăsprezece cîntece de școală* pentru 2 și 3 voci egale, de *Timoteiu Popovici*, prof. de muzică la semin. „*Andreian*“. Căetul I. Preț 50 fil. Sibiu 1901. Editura librăriei archid.

Dl. T. Popovici a constatat lipsa de colecții de cîntece pentru școalele noastre primare și medii. Din acest motiv s'a decis a publica o astfel de colecție de cîntece pentru 2 și 3 voci și în broșuri (caiete) cu preț mic, ca să se poată procura ușor.

Cu această ocazie dl. Popovici face apel mai ales la domniile învățătorii, cari propun și cîntările în școală, să-i trimită melodii (cu deosebire populare și nepublicate în alte colecțiuni), din cari eventual dispun și sînt potrivite pentru școală, indicînd pe lângă text și numele precis al trimițătorului, respective originea melodiei.

„*Vechile episcopii românești a Vadului, Geogăului, Silvașului și Belgradului*“, de *Dr. Aug. Bunea*. Blaj. 1902. Preț 2 cor. 50 bani.

E cel mai nou op de literatură istorică-bisericească, eșit din penă dlui Dr. Bunea. Că și acesta e un eveniment în literatura noastră de dincoace, o dovedesc aprecierile elogioase, ce l'au făcut scriitorii cei mai de seamă de dincolo. Un distins istoriograf din *București* a numit scrierile dlui canonic „*mărgăritare scumpe*“, alt neobosit scrutător pe terenul istoriei naționale a scris autorului: „*Ai făcut cea mai bună carte de istorie, ce a eșit de multă vreme în Ardeal, ear factorul principal al noiei direcții literare a scris autorului, că din concluduniile ei a reunoscut cu adăncă bucurie acel spirit de necondiționată iubire a adevărului, care începe în sfîrșit a da valoare istoriografiei române*“.

Într'o reeșnuire, ce face în „*Convorbiri literare*“, profesorul *N. Iorga* cărții, promite a reveni pe larg asupra primosului de teorii și fapte, pe care l'aduce părintele Bunea istoriei poporului nostru. Pentru cetitorii „*Convorbirilor*“ ajunge această semnalare, cu laude din toată inima a unei cărți, care face cea mai mare onoare autorului ei și ar merita să fie cât mai răspîndită: dincolo unde a fost scrisă și dincoace, unde mai avem și alt rol decât acela de a ne face afacerile, cu vorbe de naționalism pe buze.

De ce spirit a fost călăuzit autorul la alcătuirea acestui op, arată frava, cu care-și încheie capitolul ultim: „*La acțiunile cele mai mari politice și culturale ale poporului român totdeauna s'au aflat alături unii cu neuniții și numai stupizii și cei răi au căutat a desbina poporul pe tema confesională*. Dar astfel de oameni, dacă le-ar lipi această temă, și-ar căuta alta, poate și mai periculoasă“.

Dictionar mitologic de *Gavril Pop*, canonic în Blaj. Patru broșuri. Preț 4 fasciculi ultim 20 bani. Întreg opul nelegat costă numai 1 cor. 45 bani cu portul-postal împreună. Opul acesta umple un gol foarte simțit la noi. Se estinde pe 294 pagini 8%, și se află de vânzare la autorul în Blaj. Reomandăm cu toată căldura această interesantă carte tuturor acelor, cari doresc să-și desfășoare fantasia prin frumoasa lume a mitologiei antice.

Sociți în Sibiu.

La 2 Mai n. 1902.

Hotel „*Imperial Romanilor*“: *Buda*, *Sân-Giorgiu*; *Varga*, not. Șeica-mar; *Oculog*, adv. Silvestru, stud. *București*; *Vazy* și soția, comis. de fin. *Alba-Iulia*; *Lansky*, adm. *Oriștur*; *Morscher*; *Walter*, *Theil*, com. *Medias*; *Popp* și fiul, *Teutsch*, com. *Brașov*; *Niculescu*, *Corabia*; *Antonescu*, *Rimnic*; *Farkas*, *Feyertag*, funcț. *Brezoiu*; *Ebenszang* *Varasdin*; *Gaal* *Cluj*; *Ambrosi* *Sighișoara*, com.

Hotel „*Neuriner*“: *Erdely*, *Erös*, *Ionas*, *Drach*, *Teiș*; *Horvath*, *Geogăiu*; *Chirescu*, *Craiova*; *Cocorescu*, *Căneni*; *Mayer*, *Cinco-mare*; *Siroky*, *Sebeș*; *Binder*, subpref. *Papp*, farm. *Ighiu*; *Imrey*, subpr. *Alud*; *Vasu*, farm. *Făgăraș*; *Bognes*, subl. *Viena*; *Lengyel*, subl. *Făgăraș*; *Budapesta*, *Holle*, *Cristof*, *Felegyhaza*, loc. de oficii; *Wonner* și soția, inv. *Zled*; *Salzer*, preot *Hașag*.

Hotel „*Mittler*“: *Schmidt* și soția, not. *Chirpăr*; *Crețariu*, econ. *Frățilă*, inv. *Vingard*; *Trutschman*, subl. *Brașov*; *Lövy*, com. *Tohat*; *Ursulescu*, com. *Călimănești*; *Csiky*, *Mercuria*.

Hotel „*Mihailu*“: *Caltea*, inv. *Streza-Cărgășoara*; *Vasu*, inv. *Forumbac*; *Bagoly*, inv. *Arpaș*; *Topcean*, *Dumitrescu*, com. *Mihail*; *Puscariu*, *Polana-mărului*; *Popescu*, stud. *Căneni*.

Hotel „*Central*“: *Krauss*, *Heger*, com. *Brașov*; *Fern*, ec. *Brad*; *Weiss*, com. *Boia*; *Minea*, preot *Măndra*.

Hotel „*Habermann*“: *Vuc*, inv. *Codlea*; *Garanfil*, *Brezoiu*; *Călefar*, inv. *Mercuria*; *Mezei*, prim. *Coveș*; *Prundean*, preot *Căneni*.

Teatru orășenesc în Sibiu.

Sâmbătă, 3 Maiu.

Prima oară:

„*Mignon*“

Operă în 3 acte de *Ambr. Thomas*.

Pentru redacție și editură responsabil: **George Mohan**.

Proprietar: Pentru „*Tipografia*“, societate pe acțiuni: **Ioșif Marschall**.

Concurs.

Pentru ocuparea unui post de practicant la „**Ardeleana**”, institut de credit și de economii, societate pe acții, cu termen de 21 zile dela prima publicare.

Venitele împreună cu acest post sunt 1000 cor. salar fundamental, 20% a salarului ca bani de cuartir, drept la fond de pensie, drept la adaos de salar și drept de a participa la tantiemă statutară.

Recerințele generale pentru reflectanți sunt:

a) Absolvirea școalelor medii comerciale;
b) Cunoștința limbii române și maghiare în vorbire și scriere.

Denumirea definitivă va urma numai după un serviciu de probă de un an.

Din ședința direcțiunii ținută la 24 Aprilie 1902.

Dr. Vlad m. p.,
dir. esec.

151 2—2

Bilete de călătorie pentru

AMERICA

dela linia franceză. Transportare bună și repede. Alimentare escentă inclusive vin și liqueur. Informațiuni detaliate dă gratuit și franco

Iosef Fischer,
Viena, IV., Allee-gasse 69.

92 9—12

O carte nouă.

Au eșit deja de sub tipar cartea

Cărcimarul norocos,

Carte pentru ospetari

și pentru aceia cari se ocupă cu vânzarea beuturilor.

După diferite informațiuni de la fabricile de vinars, am inventat modalitatea cum se face vinarsul gustos și nestrucios fără a-l fierbe în căldare (căzan).

121 4—5

Cartea mea învață cum se face vinarsul (slivovitz) de prune, vinars de trebere, vinars de cucuruz, de vișine, de apricoase, de miere, apoi rumul licheur, cognacul, restopcinul, oțetul, și încă 75 de aceste specii. Cartea mea învață cum se fac ape acre, cum se manipulează la tragerea și întorcerea vinului și cum se griesc vasele pentru ținerea beuturilor, în fine cunoașterea vinului în care este apă.

Mai departe conține cartea mea toate ordinațiunile și legile ministeriale ca și legile polițienesti despre cărcimărit, vânzarea beuturilor cu măruntul, ferberea vinarsului în căldare (căzan) și opreliștea în privința acesteia, consumul carnei etc. etc.

Cartea costă 6 cor. și se poate căpeta în toate limbile.

Toate specialitățile se pot căpeta în neguțeria mea. La trimiterea beuturii în vas, fără considerare la prețul beuturii, se socotesc 4 cor. pentru vas de vadră austriacă.

Radovan Popov,

neguțetor de specerii la „Labuda”,
în casa proprie în

Ujvidék-Neusatz-Neoplanta. Bacica.

Căștig rentabil

se oferă domnilor și damelor din cereuri mai bune la orașe și la sate.

Ofertele se se trimită 126 8—3

„C. C. 150” Triest I. post-restant.

Salon vienez de ras, frizat și parfumerie

al lui 20 44—52

Franz M. Nikesch,

Bretterpromenade. SIBIU. (Podul-minicunilor).

În local separat cu intrare separată.

Depositor de parfumeriile cele mai fine și specialități, săpunuri de toaletă, creme pentru mână și față, pudră, eau de Cologne, apă de gură, perfi de dinți, rociuri de păr, piepteni cu cele mai ieftine prețuri.

Schimbarea gratuită a marfelor ce n'ar conveni.

Espedare discretă pe post.

Lupta pentru drept

de **Dr. Rudolf de Jhering**

traducere

de **Teodor V. Păcășian.**

Prețul 2 coroane.

Această carte ar trebui să o citească și studieze

— **fiecare Român,**
— **luptător pentru**
— **dreptul național.**

Se află de vânzare la:

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Pe toți posesorii

de obligațiuni ung. pentru răscumpărarea
dreptului de cărcimărit cu 4 $\frac{1}{2}$ %

fi facem prin aceasta atenți asupra publicațiunii dată din partea statului referitor la aceste hârtii de valoare și ne luăm voe a le oferi totodată serviciul nostru fără nici o proviziune pentru executarea schimbului sau răscumpărării lor.

Înștiințările se pot face până la 10 Maiu 1902.

Iacob L. Adler & Fratele,

161 1—3

societate de bancă în comandit

Piața-mare nr. 22. SIBIU. Piața-mare nr. 22.

Banca de credit generală ungară

dă azi la lumină

Publicațiunea referitoare la convertirea obligațiunilor de stat ungare cu 4 $\frac{1}{2}$ % pentru o rentă reg. ungară de 4% și scutită de dare.

Spre convertire sunt:

Imprumuturi căilor ferate ung. din anul 1889 cu 4 $\frac{1}{2}$ % în aur,

Obligațiuni pentru răscumpărarea acțiilor dela calea ferată ung. de ost din a. 1876 cu 5%,

Imprumuturi cu prioritate împreunate ale trenurilor ung. din anul 1888 cu 4 $\frac{1}{2}$ %,

Imprumuturi de stat ung. din anul 1889 cu 4 $\frac{1}{2}$ % în argint,

Obligațiuni pentru regal ung. cu 4 $\frac{1}{2}$ %.

162 1—1

În schimb se emite o rentă nouă în coroane de 4% în valoare de 1,087,470.000 coroane.

Obligațiunile precum și toate couponurile de interese împreunate cu ele sunt scutite de toate timbrele esistente ung., de competențe și de dare, și scutirea aceasta se garantează și pe viitor.

Posesorii de obligațiuni își pot scoate interesele la 1 Iunie și 1 Decembrie a fiecărui an:

la cassa statului centrală reg. ung. și la cassa statului reg. ung. în Budapesta,

la cassa statului reg. în Agram, precum și la toate perceputoralele reg. ung.; — mai departe:

în Budapesta:

la banca de credit gen. ung.,
» institutul de credit și economii ung.,
» prima reuniune patr. de economii din Pesta,
» banca de schimb și escompt ung.,
» banca comercială ung. din Pesta,
» banca ung. pentru industrie și comerț, soc. pe acții.

în Viena:

la banca S. M. v. Rothschild,
» institutul de credit austr. ces. reg. priv. pentru comerț și industrie,
» institutul de credit gen. austr. ces. reg. priv. și
» banca „Union”,
precum și în Berlin, Frankfurt a/M., Hamburg, Paris, Bruxela și Amsterdam.

Posesorilor de obligațiuni, cari sunt a se converti, se oferă schimbul cu următoarele condițiuni:

1. Schimbul se poate face dela 30 Aprilie până la 10 Maiu;

2. Locuri de schimb sunt în țările de sub coroana Ungariei:

cassa centrală a statului reg. ung. (Palatul minist. de finanțe), } în Budapesta
cassa statului reg. ung. (oficiul vamal), }
și toate perceputoralele reg. ung., — mai departe:

în Agram: cassa statului reg.,
precum și perceputoralele reg. din Ess'g, Gospić, Ogulin, Pozega, Varasdin și Vukovár, apoi

în Budapesta: cassa de păstrare postală reg. ung.,

banca de credit gen. ung.

3. Obligațiunile cari sunt a se converti se răscumpără în modul următor:

a) Imprumuturi căilor ferate ung. din anul 1889 cu 4 $\frac{1}{2}$ % în aur
pentru fiecare sută (100) floreni în aur capital nominal cu fl. în aur 100.50
dimpună cu 4 $\frac{1}{2}$ % interese dela 1 Februarie 1902

187 $\frac{5}{8}$ suma cu fl. 102.37 $\frac{5}{8}$

à cor. 238.10 pentru fiecare sută (100) fl. în aur, adică cu Cor. 243.75

b) Obligațiuni pentru răscumpărarea acțiilor dela calea ferată ung. de ost din anul 1876 cu 5%

pentru fiecare sută (100) floreni în aur capital nominal cu fl. în aur 100.50

dimpună cu 4 $\frac{1}{2}$ % interese (5% fără 10% dare de venit) dela 1 Ian. 1902 până inclusive 30 Iun. 1902

225

suma cu fl. în aur 102.75

à Cor. 238.10 pentru fiecare sută (100) fl. în aur, adică cu Cor. 244.65

c) Imprumuturi cu prioritate împreunate ale trenurilor ung. din anul 1888 cu 4 $\frac{1}{2}$ %

pentru fiecare sută (100) marce val. germ. capital nominal cu M. 100.—

dimpună cu 4 $\frac{1}{2}$ % interese dela 1 Ianuarie 1902 până inclusive 30 Iunie 1902

2.25

suma cu M. 102.25

à Cor. 117.60 pentru fiecare 100 Marce, adică cu Cor. 120.25

Până acum s'au plătit mai mult de

10 milioane coroane

pentru câștiguri dela loteria de clasă.

Recomandăm

losurile noastre pentru loteria de clasă care începe acum, cu prețurile următoare:

Un los întreg cor. 12.— Un pătrar de los cor. 3.—
O jumătate de los „ 6.— O optime de los „ 1.50

! Serviciu prompt !

!! Discrețiune completă în cas de câștig !!

MERKURBANK

Budapesta, IV., Váci-utca nr. 37.

158 1—12

d) Imprumuturi căilor ferate de stat ung. din an. 1889 cu 4 $\frac{1}{2}$ % în argint
pentru fiecare sută (100) fl. capital nominal cu Cor. 200.—
dimpună cu 4 $\frac{1}{2}$ % interese dela 1 Ianuarie 1902 până inclusive

30 Iunie 1902 „ 4.50

suma cu Cor. 204.50

e) Obligațiuni pentru regal ung. cu 4 $\frac{1}{2}$ %
pentru fiecare sută (100) floreni capital nominal
dimpună cu 4 $\frac{1}{2}$ % interese dela 1 Ianuarie 1902

Cor. 200.—

până inclusive 30 Iunie 1902 „ 4.50

suma cu 204.50

Ear' obligațiunile nouă cu 4% a rentelor de stat, cari sunt a se converti, pe baza titlurilor mai sus înșirate, se socotesc

pentru fiecare 100 Coroane capital nominal cu Cor. 96.50
dimpună cu 4% interese dela 1 Decembrie 1901 până inclusive

30 Iunie 1902 „ 2.33

la oaltă cu Cor. 98.83

Restul valorii socotită după obligațiunile cu 4 $\frac{1}{2}$ % respective 5% înaintate care nu poate fi egalizat prin obligațiunile de rente de stat cu 4% se rebonifică la locurile de schimb în bani gata.

4. Obligațiunile cari sunt a se schimba trebuie trimise cu couponurile referitoare la interesele din curgere și anume:

Imprumuturile căilor ferate ung. cu 4 $\frac{1}{2}$ % în aur cu couponurile pentru 1 August 1902,

Obligațiunile pentru răscumpărarea acțiilor dela calea ferată ung. de ost cu 5% cu couponurile pentru 1 Iulie 1902,

Imprumuturile cu prioritate împreunate ale trenurilor ung. cu 4 $\frac{1}{2}$ % cu couponurile pentru 1 Iulie 1902,

Imprumuturile de stat ung. ale căilor fer. în argint cu 4 $\frac{1}{2}$ % cu couponurile pentru 1 Iulie 1902,

Obligațiunile pentru regal ung. cu 4 $\frac{1}{2}$ % cu couponurile pentru 1 Iulie 1902,

eară adevărurile interinale, cari se vor da, despre obligațiunile nouă a rentelor de stat cu 4% vor fi provăzute cu coupon pentru 1 Iunie 1902. Dacă la trimiterea obligațiunilor de schimb ar lipsi couponurile cari n'au fost încă în scadență, valoarea acestora trebuie rebonificată în bani gata.

5. Obligațiuni cari au fost deja sortate și sunt în scadență, nu se admit la schimb, ear' obligațiuni cari au fost deja sortate, dar' nu sunt încă în scadență se primesc în schimb.

6. Trimiterea titlurilor înștiințate pentru schimb trebuie să se întempele imediat sau în decurs de 4 săptămâni după trecerea termenului de convertire, dacă s'a depus la înștiințare o cautiune corăspunzătoare după buna chibzuială a locului de schimb.

7. Trimițitorii obligațiunilor cari sunt a se schimba primesc o adevărură în scris la înapoierea căreia li-se dau, după cincisprezece zile dela datul trimiterii adevărurile interinale despre obligațiunile nouă de rente ale statului cu 4% dimpună cu valoarea în bani gata care eventual le va compete.

8. Dacă obligațiunile cari sunt a se schimba vor fi provăzute cu timbre germane, franceze, engleze sau holandez trimițitorilor li-se vor da, la cerere, adevărurile interinale provăzute cu timbrul corăspunzător.

Astfel de obligațiuni, cari sunt provăzute cu timbre străine, trebuie înștiințate pe formulare deosebite.

Budapesta, 30 Aprilie 1902.

Pentru tipar responsabil Iosif Marshall.